

MINISTERSTWO ROZWOJU

ZJEDNOCZONA REPUBLIKA TANZANII

Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne

Powierzchnia:	947,300 tys. km ²
Ludność:	49,6 mln
Głowa państwa (prezydent):	John Magufuli
Premier	Kassim Majaliwa
Minister Przemysłu i Handlu	Innocent Bashungwa
Ambasador Tanzanii w Polsce (Berlin)	Abdallah Saleh Possi
Ambasador RP w Tanzanii	Krzysztof Buzalski
Najbliższe wybory parlamentarne	Październik 2020 rok

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2014	2015	2016	2017
PKB (w mld USD)	131,4	140,6	150,6	162,8
PKB na 1 mieszkańca (USD)	2 700	3 000	3 100	3 300
PKB (wzrost w %)	7%	7,0%	7,0%	6,5%
Deficyt budżetowy (% PKB)	4,6% ²	3,5%	3,9%	2,7%
Dług publiczny (% PKB)	42,9%	34,7%	36,6%	35,2%
Inflacja (w %)	6,1%	6,6%	5,2%	5,4%
Eksport towarów (w mld USD)	5,25	5,709	5,985	5,194
Import towarów (w mld USD)	10,92	10,49	9,976	8,61
Bezp. inwestycje zagr. w Tanzanii	7,0	b.d.	b.d.	b.d.

Źródło: CIA The World Factbook; African Economic Outlook

MINISTERSTWO ROZWOJU

1. Podstawowe informacje

Zjednoczona Republika Tanzanii to prezydencka republika federacyjna, członek Wspólnoty Narodów. Zgodnie z konstytucją z 25 kwietnia 1977 r., głową państwa i szefem rządu jest prezydent wybierany na 5 lat w głosowaniu powszechnym. Od 5 listopada 2015 r. urząd ten sprawuje Pan **John Magufuli**

Władza ustawodawcza: należy do jednoizbowego Zgromadzenia Narodowego (Bunge), w skład którego wchodzi 358 deputowanych, **władza wykonawcza:** sprawuje rząd powoływany przez prezydenta spośród członków parlamentu. Na jego czele stoi premier - **aktualnie Kassim Majaliwa**

Ponadto Zanzibar, autonomiczna część Tanzanii, też ma swojego prezydenta będącego jednocześnie szefem rządu (obecnie Pan **Ali Mohammed SHEIN**) oraz liczący 81 przedstawicieli parlament – Zanzibar House of Representatives. Kadencja również trwa 5 lat.

Waluta narodowa: szyling tanzański (TZS), którego oficjalny średni kurs wymiany wobec USD z dnia 30 maja 2020 r. wynosił: 1 USD = 2309.95

Powierzchnia wynosi 947 tyś. km², **ludność:** 49,6 mln osób, **stolica:** formalnie jest nią Dodoma, gdzie zbiera się jednoizbowy parlament i znajduje się siedziba rządzącej partii, faktyczną stolicą jest jednak miasto portowe **Dar es Salaam** (ponad 3 mln mieszkańców), gdzie pracuje rząd i znajduje się urząd prezydenta.

Sytuacja gospodarcza:

Tanzania jest jednym z najbiedniejszych państw świata, w dużym stopniu zależna od wydajności **sektora rolniczego**, który daje ok. 26,9% PKB. Sektor ten odpowiada również za ok. 85% eksportu Tanzanii, a zatrudnia 80% populacji. Sektor **usług** przynosi 48% PKB, a **przemysł** – ok. 25,2% (2014).

Główne uprawy: pszenica, kukurydza, sorgo, kawa, herbata, bawełna, orzeszki ziemne, orzechy nerkowca, sisal, goździki, tytoń, banany.

Przemysł: przetwórczy, tekstylny, wydobywczy (diamenty, złoto, kamienie szlachetne, węgiel, fosfaty, wapień, cynk).

Istotną gałąź tanzańskiej gospodarki stanowi **turystyka** (Kilimandżaro - najwyższy szczyt Afryki, „krater księżycowy” Ngorongoro, 12 parków narodowych).

Tanzania posiada bogate złoża **surowców naturalnych**, w tym energetycznych. Kraj ten postrzegany jest jako obiecujący lider w sektorze naftowo-gazowym w Afryce Wschodniej. Uważa się, że Tanzania może stać się jednym z głównych światowych producentów gazu ziemnego jeszcze przed 2020 rokiem.

Tanzania uczestniczy w takich organizacjach i porozumieniach o charakterze ekonomicznym jak m.in.:

- Unia Afrykańska - (AU)
- Wspólnota Wschodnioafrykańska - (EAC)
- Południowoafrykańska Wspólnota na Rzecz Rozwoju - (SADC)
- Światowa Organizacja Handlu - (WTO)
- Międzynarodowy Fundusz Walutowy - (IMF)
- Konferencja Narodów Zjednoczonych ds. Handlu i Rozwoju (UNCTAD)
- Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju Przemysłowego (UNIDO)
- Afrykański Bank Rozwoju (AfDB)

MINISTERSTWO ROZWOJU

- Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej (IAEA)
- Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju (IBRD)
- Światowa Organizacja Własności Intelktualnej (WIPO).

W ramach East African Community (EAC) Tanzania oraz państwa: Kenia, Uganda, Rwanda i Burundi w styczniu 2010 roku przyjęły wspólną zewnętrzną **taryfę celną** (CET), składającą się z trzech działów: 0% (surowce i dobra inwestycyjne), 10% (dobra pośrednie) i 25% (gotowe produkty).

2. Polityka gospodarcza

Obecnie rząd Tanzanii stara się inwestować w infrastrukturę, wzmocnić sektor bankowy oraz innowacyjność. Rozwój infrastruktury oraz technologii jest wciąż niezadowolający. W ostatnich latach rząd usiłuje zmodernizować szkoły i uczelnie oraz zapewnić im lepszy dostęp do nowoczesnych technologii. Poczyniono też **inwestycje** mające na celu poprawę stanu prac badawczo-rozwojowych. Najważniejsze działania w Tanzanii skupiają się na unowocześnianiu sektora rolnego. Bank Światowy wspiera rozwój telekomunikacji i infrastruktury kraju.

Rząd tanzański podpisał trzy umowy pożyczek z Afrykańskim Bankiem Rozwoju na łączną kwotę 495,59 mln USD. Największa część pożyczki, 271,63 mln USD, zostanie przeznaczona na budowę międzynarodowego lotniska w stolicy kraju, Dodomie. Budowa ma trwać 4 lata.

Prawo Tanzanii jest w trakcie ciągłej reformy mającej na celu przyspieszenie rozwoju kraju oraz dostosowanie prawa wewnętrznego do potrzeb międzynarodowego handlu i inwestycji.

3. Ramy prawno - traktatowe współpracy gospodarczej

• UE –Tanzania

Stosunki handlowe Unii Europejskiej z Tanzanią oparte są na ramowej umowie o partnerstwie gospodarczym (Framework Economic Partnership Agreement – FEPA), która została paraflowana przez kraje członkowskie Wspólnoty Afryki Wschodniej (EAC) i Komisję Europejską w listopadzie 2007 roku. Dokument ten stanowi krok w kierunku podpisania kompleksowej umowy o partnerstwie gospodarczym. Po kilkuletnim impasie w tej sprawie w czerwcu 2010 roku odbyło się w Dar es Salaam spotkanie wszystkich stron na szczeblu ministerialnym. Podczas spotkania zdecydowano, że kraje EAC skupią się na negocjacjach pełnej umowy, tzw. *full EPA*.

• Polska-Tanzania

Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, a Rządem Zjednoczonej Republiki Tanzanii o udzieleniu kredytu w ramach pomocy związanej z dnia 28.09.2015 roku w wysokości 110 mln USD. Na podstawie zapisów Umowy udzielony stronie tanzańskiej kredyt, został przeznaczony na sfinansowanie projektów w dziedzinie modernizacji rolnictwa (100% wartości kontraktów przeznaczona jest na dostawy towarów i usług z Polski).

MINISTERSTWO ROZWOJU

4. Wymiana handlowa z Polską (mln USD)

	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika 2018 2019	III 2020
Eksport	24,9	30,0	81,3	22,9	27,0	117,9	14,9
Import	43,6	33,0	27,9	38,5	40,4	104,8	7,4
Obroty	68,5	63,0	109,1	61,4	67,4	109,7	22,3
Saldo	-18,7	-2,9	53,4	-15,5	-13,4	-	7,5

Źródło: INSIGOS

Obroty handlowe z Tanzanią w 2019 r. wyniosły **67,4 mln USD** (wzrost o 9,7%). **Eksport** towarów z Polski wzrósł o **niemal 18%** w porównaniu z 2018 r. i wyniósł **27,0 mln USD**. Wartość **importu** to **40, mln USD** (wzrost o 4,8%).

W strukturze **eksportu do Tanzanii w 2018 r.** największymi grupami towarowymi były:

- Zboża – **6,8 mln USD**;
- Reaktory jądrowe, kotły maszyny, urządzenia mechaniczne – **6,3 mln USD**;
- Artykuły włókiennicze, odzież używana – **5,6 mln USD**;
- Paliwa mineralne, oleje mineralne i produkty ich destylacji – **2,6 mln USD**;
- Wyroby żeliwa i stali – **0,9 mln USD**;
- Lokomotywy, tabor szynowy, osprzęt torów, urządzenia sygnalizacyjne – **0,9 mln USD**.

W strukturze **importu z Tanzanii w 2018 r.** największymi grupami towarowymi były:

- tytoń - **35,4 mln USD**;
- ryby, skorupiaki, mięczaki - **1,8 mln USD**;
- herbata czarna – **1,4 mln USD**;
- nasiona i owoce oleiste, ziarna – **1,0 mln USD**.

5. Dostęp do rynku

Tanzania jest atrakcyjnym miejscem do inwestowania w Afryce z następujących powodów:

- wysoki stopień bezpieczeństwa inwestycji z powodu stabilności politycznej,
- stabilny kurs waluty,
- łatwość rejestracji przedsiębiorstwa poprzez agencję rządową Tanzania Investment Centre,
- przeprowadzona liberalizacja gospodarki,
- korzystne położenie geograficzne,
- gwarancje inwestycyjne i mechanizmy rozstrzygania sporów.

Ponadto podobnie jak to ma miejsce w innych państwach Afryki Wschodniej, Tanzania promuje mechanizmy alternatywnego rozstrzygania sporów (ADR). Mechanizmy te są przewidziane w konstytucji (art. 107A) oraz ustawach szczegółowych. W ostatnich latach powstała np. Komisja do spraw Mediacji i Arbitrażu (Commission for Mediation and Arbitration – CMA), która rozstrzyga spory pomiędzy pracodawcą a pracownikiem w oparciu o procedury mniej formalne i nastawione na rekultywację

MINISTERSTWO ROZWOJU

W 2000 r. przeprowadzono reformę, dzięki której inwestorzy mogą swobodnie zakładać firmy w Tanzanii. Stworzono przepisy mające służyć wspieraniu inicjatyw prywatyzacyjnych, swobodnej repatriacji dochodów, zysków oraz dywidend dla inwestorów zagranicznych.

6. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

W dniach 23-25 października 2014 roku z nieoficjalną wizytą przybywała w Polsce delegacja rządowa Zjednoczonej Republiki Tanzanii pod przewodnictwem Premiera Mizengo P. Pinda. W dniu 23 października 2014 roku w siedzibie Krajowej Izby Gospodarczej odbyło się spotkanie delegacji tanzańskiej z liczną grupą przedstawicieli polskiego biznesu, zainteresowanych rozwijaniem wzajemnych kontaktów gospodarczych. Polską administrację centralną reprezentowali: Pan Jerzy Pietrewicz, Sekretarz Stanu w MG oraz Pani Katarzyna Kacperczyk, Podsekretarz Stanu w MSZ. W lipcu 2016 roku, odbyła się misja gospodarcza do Tanzanii, której przewodniczył Pan Radosław Domagański-Łabędzki, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju. W ramach misji, w Dar es Salaam odbyło się forum gospodarcze zorganizowane we współpracy z lokalnymi partnerami gospodarczymi oraz szereg spotkań z udziałem przedstawicieli administracji rządowej. Zorganizowane zostały także indywidualne spotkania b2b dla polskich i tanzańskich przedsiębiorców.

Od kilku lat polski rząd realizuje program pomocy rozwojowej na rzecz krajów afrykańskich (w tym Tanzanii) w ramach projektów inicjowanych przez polskie organizacje pozarządowe, ambasady oraz misjonarzy. W 2008 roku MSZ dofinansowało kwotą 580 tys. zł. dwa projekty zrealizowane w Tanzanii przez polskie NGOs. W kolejnych latach dofinansowanie projektów realizowanych głównie przez NGOs, ale i w ramach Małych Grantów oraz Wolontariatu, wyniosło ok.: 1,4 mln zł. (2009 r.); 680 tys. zł. (2010 r.); 250 tys. zł. (2011 r.). W zależności od potrzeb, Polska świadczy też pomoc humanitarną.

28 września 2015 roku, podpisana została Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Zjednoczonej Republiki Tanzanii o udzieleniu kredytu w ramach pomocy wiązanej w wysokości nie przekraczającej 110 mln USD. Kredyt przeznaczony został na finansowanie projektów w dziedzinie modernizacji rolnictwa (sfinansowanie kontraktów na dostawy towarów i usług z Polski do Tanzanii).

Połowa udzielonego kredytu przypadła na zakup ciągników rolniczych od firmy URSUS S.A., która podpisała w tej sprawie umowę z tanzańską spółką - Industrial Development Corporation (IDC). URSUS zobowiązał się dostarczyć odbiorcy 2400 sztuk ciągników rolniczych wraz z oprzyrządowaniem i częściami zamiennymi oraz zapewnić dostawę wyposażenia hali montażowej i ośmiu centrów serwisowych.

W ramach wspomnianej umowy kredytowej zakończono procedurę ratyfikacji przez rządy Tanzanii i Polski umowy na wybudowanie kompleksów silosów zbożowych i obiektów magazynowych, o wartości 55 mln USD. Wykonawcami kontraktów po stronie polskiej są firmy: Ferrum S.A. oraz Unia Araj Realizacje Sp. z o.o.

Na dwustronną pomoc rozwojową na rzecz Tanzanii, w ramach już rozstrzygniętych konkursów na rok 2016 przeznaczono kwotę ponad 830 tyś. EUR, w roku poprzednim łączna kwota pomocy rozwojowej wynosiła ok 150 tyś EUR.

MINISTERSTWO ROZWOJU

7. Potencjalne dziedziny współpracy

W Tanzanii istnieją znaczące możliwości inwestowania w **sektorze rolniczym**, między innymi w takich obszarach jak: produkcja nawozów, rozwój zaawansowanych technik użyźniania gleby, zakładanie systemów nawadniających itp. Wielki potencjał ma także **górnictwo**.

Do priorytetowych sektorów inwestycyjnych w Tanzanii należą:

- o rolnictwo,
- o przemysł i hodowla zwierząt,
- o górnictwo,
- o turystyka,
- o banki i ubezpieczenia,
- o służba zdrowia,
- o instytucje finansowe,
- o bogactwa naturalne,
- o przetwórstwo. **8. Polskie placówki**

Ambasador: **Krzysztof Buzalski**

Tanzania, Dar es Salaam, 15 Mtwara Road, Oysterbay,

P.O.Box 249, Dar-es-Salaam, Tanzania

Tel.: +255 222 600 895 Tel.: +255 746 729 945

Tel.: +255 744 180 828 Tel. dyżurny: +255 766 079 362

daressalaam.amb.sekretariat@msz.gov.pl

9. Placówka Tanzanii w Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w Berlinie

Ambasador: Abdallah Saleh Possi

Eschenallee 11, 14050 Berlin

Telefon: + 49 30 303080-12

Fax: + 49 30 30308020

E-mail: info@tanzania-gov.de

Strona internetowa: www.tanzania-gov.de

Na podstawie danych: MR, MSZ, INSIGOS, CIA The World Factbook; African Economic Outlook